

Nr 13.

Ankom till riksdagens kansli den 17 mars 1919 kl. 8 e. m.

Memorial med föranledande av kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande första lagutskottets utlåtande nr 10 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om rätt till litterära och musikaliska verk, lag om rätt till verk av bildande konst samt lag om rätt till fotografiska bilder ävensom i ärendet väckta motioner.

Närvarande: herrar Pettersson i Södertälje, Åkerman, Gezelius, greve Spens, Fagerlin, J. Carlsson, Lindqvist i Kosta, Lindley, Carlson i Karlshamn*, Svensson i Betingetorp, Johanson i Gäre och Thore.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

I utlåtande nr 10 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 3, med förslag till lag om rätt till litterära och musikaliska verk, lag om rätt till verk av bildande konst samt lag om rätt till fotografiska bilder ävensom i ärendet väckta motioner, hemställde första lagutskottet, att riksdagen måtte antaga nämnda lagförslag med den lydelse, utskottets berörda utlåtande innehöle.

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag hava kamrarna vid behandlingen av detta utlåtande dels fattat sammanställande beslut beträffande förslagen till lag om rätt till litterära och musikaliska verk samt till lag om rätt till fotografiska bilder, dels med bifall i övrigt till utskottets hemställan beträffande förslaget till lag om rätt till verk av bildande konst stannat vid olika beslut i fråga om dess 1 §, i det att

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 9 saml. 1 avd. 12 häft. (Nr 13.) 1

första kammaren antagit nämnda paragraf i den lydelse, som föreslagits av utskottet, men andra kammaren, med avslag å utskottets hemställan, givit paragrafen den avfattning, som av Kungl. Maj:t föreslagits.

Med anledning av vad sålunda förekommit har utskottet till behandling förehaft frågan om sammanjämkning av den skiljaktighet, som sålunda föreligger mellan kamrarnas beslut.

Sammanjämkningen har synts utskottet böra äga rum på det sätt, att första kammaren, med frånträdande av sitt förut fattade beslut, biträder andra kammarens beslut, samt att bägge kamrarna besluta, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville efter verkställd utredning taga i förnyat övervägande, i vad mån och under vilka villkor alster av konsthantverk och konstindustri må kunna beredas skydd enligt lagen om rätt till verk av bildande konst ävensom för riksdagen framlägga de förslag, vartill övervägandet givit anledning.

Utskottet hemställer alltså,

A) att kamrarna, första kammaren med frånträdande av sitt förut fattade beslut, måtte antaga följande

(Utskottets ursprungliga förslag.)

(Utskottets sammanjämkningsförslag.)

Lag

om rätt till verk av bildande konst.

Härigenom förordnas som följer:

Om rättens föremål samt konstnärs befogenheter.

1 §.

Enligt de här nedan givna bestämmelser skyddas rätten till verk av bildande konst, såsom teckning och annan grafisk konst, målarkonst, bildhuggarkonst, byggnadskonst samt konsthantverk och konstindustri.

1 §.

Enligt de här nedan givna bestämmelser skyddas rätten till verk av bildande konst, såsom teckning och annan grafisk konst, målarkonst, bildhuggarkonst samt byggnadskonst; dock att alster av konsthantverk och konstindustri icke äro föremål för skydd enligt denna lag.

(Utskottets ursprungliga förslag.)

(Utskottets sammanjämningsförslag.)

2 §.

Konstnär äge uteslutande rätt att efterbilda sitt konstverk, vare sig genom konstnärligt förfarande eller genom mångfaldigande medelst tryck, fotografi, avgjutning eller på annat dylikt sätt. Till efterbildande hänföres jämväl att bygga efter byggnadsverk eller efter ritning eller modell till sådant.

Såsom efterbildande anses icke, att i fri anslutning till ett konstverk framställes ett nytt, i det väsentliga självständigt sådant.

3 §.

Den, som efterbildat ett konstverk medelst annat konstnärligt förfarande än det för originalverket använda, have för sin efterbildning sådan rätt, som i 2 § är nämnd, oförkränkt dock den rätt, som må tillkomma originalverkets upphovsman.

4 §.

Såsom upphovsman till ett konstverk varde, där ej annat visas, den ansedd, vilkens namn eller signatur är anbragt å verket.

I fråga om verk av konstnär utan uppgivet eller under diktat namn företrädes konstnären i sin rätts utövning av den, vilken finnes å verket nämnd såsom utgivare eller, där sådan ej angivits, såsom förläggare.

5 §.

Utan konstnärens tillstånd må en var för studieändamål eller till sitt enskilda bruk efterbilda konstverk. Vill någon låta ett konstverk till sitt enskilda bruk efterbildas genom annan, vare dock konstnärens tillstånd erforderligt, där efterbildandet skall ske genom konstnärligt förfarande.

Vad nu är sagt äge icke tillämpning i fråga om byggande efter byggnadsverk eller efter ritning eller modell till sådant.

Där konstverk, enligt vad i första stycket är medgivet, utan konstnärens tillstånd efterbildas, må ej hans namn eller signatur å efterbildningen anbringas på sätt, som kan giva anledning till förväxling.

6 §.

Tillåtet vare ock att i vetenskaplig framställning eller i skrift, som är avsedd att tjäna till bruk vid undervisning, till förklaring av texten efterbilda konstverk, som utgivits eller varit offentligen utställt.

(Utskottets ursprungliga förslag.)

(Utskottets sammanjämningsförslag.)

Då konstverk sålunda efterbildas, skall konstnärens därå anbragta namn eller signatur vid efterbildningen angivas.

7 §.

Likaledes vare tillåtet att genom teckning eller annan grafisk konst, målarkonst eller fotografi efterbilda konstverk, som finnes å eller vid väg eller gata, torg eller annan allmän plats; dock må av byggnadsverk allenast det yttre efterbildas.

8 §.

Vid efterbildande av konstverk i enlighet med vad i 6 eller 7 § medges må verket icke, utan särskilt tillstånd av konstnären eller hans rättsinnehavare, förändras i vidare mån än som nödvändiggöres av det för efterbildandet använda förfarandet.

Om rättens övergång.

9 §.

Vid konstnärs död gånge hans rätt enligt denna lag över till hans dödsbodelägare.

Rätten må, med eller utan villkor eller inskränkning, överlåtas till annan.

10 §.

Övergår konstverk i annans ägo, vare konstnärens rätt enligt denna lag ej innefattad i överlåtelsen.

Dock skall, där konstverk av konstnären eller hans rättsinnehavare överlåtits till staten eller menighet, överlåtelsen anses innefatta jämväl rätt att genom fotografi efterbilda verket, oförkränkt den rätt, som i enahanda avseende tillkommer överlåtaren.

Är porträttbild utförd efter beställning, må den ej av konstnären eller hans rättsinnehavare efterbildas utan tillstånd av beställaren eller, efter dennes död, av hans efterlevande make och arvingar.

Har annat blivit uttryckligen avtalat än nu för varje fall är sagt, vare det gällande.

(Utskottets ursprungliga förslag.)

(Utskottets sammanjämningsförslag.)

11 §.

Har konstnär i denna lag omförmälda rätt med avseende på ett konstverk till någon överlåtits, må denne icke, utan särskilt tillstånd av konstnären eller hans rättsinnehavare, *vid efterbildande förändra verket* i vidare mån än som nödvändiggöres av det för efterbildandet använda förfarandet.

12 §.

Konstnär i denna lag stadgade rätt må ej i hans eller efterlevande makes, arvinges eller testamentstagares bo tagas i mät för gäld.

Om rättens upphörande.

13 §.

Konstnär rätt enligt denna lag vare gällande intill utgången av trettionde året efter det, under vilket han avlidit.

14 §.

För verk av konstnär utan uppgivet eller under diktat namn njutes skydd enligt denna lag intill utgången av trettionde året efter det, under vilket verket först offentliggjordes.

Ansvarsbestämmelser.

15 §.

Med böter från och med fem till och med tvåtusen kronor straffes:

1) den, som i annat fall, än i 5, 6 eller 7 § medgives, utan konstnärens eller hans rättsinnehavares tillstånd efterbildar ett enligt denna lag skyddat konstverk, i ett eller flera exemplar, vare sig verket efterbildas i sin helhet eller delvis;

(Utskottets ursprungliga förslag.)

(Utskottets sammanjämningsförslag.)

2) den, som till salu håller eller genom försäljning, utdelande, uthyrande eller annorledes sprider eller offentligen utställer eller ock i riket till spridande eller offentligt utställande inför sådan efterbildning av ett enligt denna lag skyddat konstverk, som honom veterligen blivit i annat fall, än i 6 eller 7 § medgives, utan konstnärens eller hans rättsinnehavares tillstånd utförd.

Den brottslige ersätte ock all skada.

16 §.

Har ett enligt denna lag skyddat konstverk blivit i annat fall, än i 5, 6 eller 7 § medgives, utan konstnärens eller hans rättsinnehavares tillstånd efterbildat, skola de därvid utförda efterbildningarna efter målsägandens val antingen förstöras eller ock utlämnas till målsäganden mot ersättning för värdet eller mot avdrag därför å honom tillkommande skadestånd. Vad nu är sagt äge ock tillämpning i fråga om efterbildning, som blivit jämlikt 5 § utförd utan konstnärens tillstånd, där den hålles till salu eller sprides eller offentligen utställes.

Med formar, stenar, plåtar och andra dylika, uteslutande för det olovliga efterbildandet användbara materialier skall, om målsäganden det yrkar, så förfaras, att missbruk därmed ej må ske.

Vad nu är stadgat gälle dock endast om sådana efterbildningar eller materialier, som fortfarande finnas i den brottsliges besittning eller över vilka han eljest förfogar.

Bestämmelserna här ovan i denna paragraf äro icke tillämpliga, då efterbildningen är ett byggnadsverk.

17 §.

Med böter från och med fem till och med tvåhundra kronor straffes den, som *vid efterbildande av ett konstverk förfar i strid mot bestämmelserna i 8 eller 11 §*. Håller någon till salu eller sprider eller offentligen utställer efterbildning, som han vet vara utförd i strid mot nämnda bestämmelser, böte som nu är sagt.

Den brottslige gälde tillika skadestånd; och skall i fråga om förfarande med olagliga efterbildningar och materialier vad i 16 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

(Utskottets ursprungliga förslag.)

(Utskottets sammanjämningsförslag.)

18 §.

Till böter från och med fem till och med femhundra kronor dömes den, som i strid mot stadgandet i 10 § tredje stycket efterbildar en enligt denna lag skyddad porträttbild, så ock den, som till salu håller eller sprider eller offentligen utställer sådan efterbildning av en skyddad porträttbild, som han vet vara utförd i strid mot nämnda stadgande; och skall i fråga om förfarande med olagliga efterbildningar och materialier vad i 16 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

19 §.

Anbringar någon, emot föreskriften i 5 § tredje stycket, konstnärs namn eller signatur å efterbildning av konstverk, straffes med böter från och med fem till och med femhundra kronor.

20 §.

För underlåtenhet att fullgöra vad i 6 § andra stycket är föreskrivet vare straffet böter från och med fem till och med etthundra kronor.

21 §.

Förbrytelse mot denna lag må ej åtalas av annan än målsägande.

22 §.

Böter, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas efter allmänna strafflagen.

Om denna lags tillämplighet.

23 §.

Denna lag tillämpas på konstverk av svensk medborgare, så ock på konstverk av utländsk medborgare, vilket först utgivits här i riket.

Lagens bestämmelser kunna, under förutsättning av ömsesidighet, av Konungen förklaras delvis eller helt och hållet gälla även konstverk av annat lands medborgare samt konstverk, som först utgivits i samma land.

(Utskottets ursprungliga förslag.)

(Utskottets sammanjämningsförslag.)

24 §.

Genom denna lag upphäves lagen den 28 maj 1897 angående rätt att efterbilda konstverk.

25 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1920.

Den skall äga tillämpning jämväl med avseende på konstverk, som dessförinnan utförts, dock med nedan angivna undantag:

1) Har konstverk före denna lags trädande i kraft på grund av förut gällande lag lovligen efterbildats, må redan utförda efterbildningar fritt spridas och offentligen utställas.

2) Formar, stenar, plåtar och andra dylika, uteslutande för efterbildande av visst konstverk användbara materialier, som förfärdigats innan denna lag trätt i kraft, må, där de enligt äldre lag fått därtill brukas, fortfarande användas för sitt ändamål; och må de medelst nämnda materialier utförda efterbildningarna fritt spridas och offentligen utställas.

B) att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville efter verkställd utredning taga i förnyat övervägande, i vad mån och under vilka villkor alster av konsthantverk och konstindustri må kunna beredas skydd enligt lagen om rätt till verk av bildande konst ävensom för riksdagen framlägga det förslag, vartill övervägandet givit anledning.

Stockholm den 18 mars 1919.

På första lagutskottets vägnar:

JAKOB PETTERSSON.

Reservation:

herr Lindqvist i Kosta.